

Sygnatura akt VI Ka 208/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **26 kwietnia 2019** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Grażyna Tokarczyk

Protokolant Natalia Skalik-Paś

przy udziale Katarzyny Szoltysik - Prokuratora Prokuratury Rejonowej G.w G.

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2019 r.

sprawy **M. M. (1)**, córki W. i M.

ur. (...) w J.

oskarżonej z art. 77 pkt 2 ustawy o rachunkowości

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 29 listopada 2018 r. sygnatura akt IX K 1527/17

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 634 kpk w zw. z art. 627 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- uchyla rozstrzygnięcie z pkt. 1, 2 i 4,

- na mocy art. 66 § 1 kk oraz art. 67 § 1 kk warunkowo umarza postępowanie karne wobec oskarżonej M. M. (1) o zarzucany jej czyn z art. 77 pkt 2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustalając okres próby na 1 (jeden) rok,

- na mocy art. 67 § 3 kk w zw. z art. 43 a § 1 kk orzeka od oskarżonej na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 1000 (jednego tysiąca) złotych;

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania w kwocie 70 (siedemdziesiąt) złotych i wymierza jej opłatę za obie instancje w wysokości 60 (sześćdziesiąt) złotych.

Sygn. akt VI Ka 208/19

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z 29 listopada 2018 roku

w sprawie IX K 1527/17 po rozpoznaniu sprawy M. M. (1) oskarżonej o to, że w dniu 1 kwietnia 2015 roku w G., jako prezes zarządu spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w G., wbrew przepisom ustawy dopuściła do niesporządzenia sprawozdania finansowego spółki „(...)” sp. z o.o. z siedzibą w G. za rok obrotowy 2014 tj. o przestępstwo z art. 77 pkt 2 ustawy

o rachunkowości, uniewinnił oskarżoną od popełnienia zarzucanego jej czynu.

Prokurator zaskarżając wyrok w całości zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na treść wyroku polegający na błędnym przyjęciu przez Sąd, że sprawozdanie finansowe spółki (...)Sp. z o.o. zostało sporządzone i to w terminie ustawowym, co w konsekwencji doprowadziło do wydania wyroku uniewinniającego.

Apelujący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gliwicach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja oskarżyciela publicznego co do zasady jest trafna.

Sąd I instancji swoje rozstrzygnięcie oparł na stanowisku, że sporządzeniem sprawozdania finansowego, co zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości miał zapewnić kierownik jednostki, czyli w tym wypadku oskarżona, jest jego przygotowanie przez służby księgowo, zaś podpisanie sprawozdania przez kierownika jednostki pozostaje poza obowiązkiem, którego niedopełnienie penalizowane jest art. 77 pkt 2 ustawy.

Po pierwsze skarżący trafnie wytknął, że jakkolwiek świadkowie A. K. i K. K. wskazywali na przygotowanie przedmiotowego sprawozdania, to przedstawione przez nich w postaci elektronicznej dowody, nie pozwalają nie tylko na ustalenie dat powstania plików, ale z pewnością nie potwierdzają samego sporządzenia sprawozdania, w sensie takiego opracowania tego dokumentu, który mógłby zostać złożony w rejestrze sądowym.

Za tym, że elementem sporządzenia sprawozdania było jego podpisanie przemawia po pierwsze wykładnia językowa. Nie budzi wątpliwości, że gdy chodzi o dokumenty to są one „sporządzone” wówczas, kiedy zawierają odpowiednią treść, ale i podpis osoby dokument wytwarzającej, chyba, że z innych regulacji wynika możliwość ich nie podpisania, bo i owszem takie sytuacje mają miejsce. Powracając na grunt ustawy o rachunkowości stwierdzić trzeba, że podpis kierownika jednostki jest elementem sporządzenia sprawozdania. Przemawia za tym wprost art. 52 ust. 2 ustawy stanowiąc, że sprawozdanie finansowe podpisuje - podając zarazem datę podpisu - osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, i kierownik jednostki, a jeżeli jednostką kieruje organ wieloosobowy - wszyscy członkowie tego organu. Odmowa podpisu wymaga pisemnego uzasadnienia dołączonego do sprawozdania finansowego.

Biorąc pod uwagę, że zobowiązaną do złożenia podpisu jest osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, a ta nie musi być pracownikiem jednostki, co miało miejsce w niniejszej sprawie, a zatem podpis musi zostać przez nią złożony przed przekazaniem do jednostki, to pozbawionym racji jest twierdzenie, że kierownik jednostki, aby zrealizować obowiązek sporządzenia sprawozdania podpisu składać by nie musiał. Wątpliwości rozwiązać musi również art. 45 ust. 1f ustawy, który uregulował, iż sprawozdanie finansowe sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP. Przepis ten wszedł w życie wprawdzie po dacie czynu, ale jest wyrazem tego, że oczywistym jest, iż sprawozdanie, aby nim było musi być podpisane tak przez osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, jak i kierownika jednostki.

Przypomnieć też trzeba, że twierdzenia oskarżonej o przyczynach nie sporządzenia i niezłożenia sprawozdania nie mogą jej ekskulpować, art. 69 ustawy przewiduje zasady składania sprawozdania, a w ust. 2, iż jeżeli sprawozdanie finansowe nie zostało zatwierdzone w terminie określonym w art. 53 ust. 1, to należy je złożyć w rejestrze sądowym w ciągu 15 dni po tym terminie, a także 15 dni po jego zatwierdzeniu wraz z dokumentami, o których mowa w ust. 1. Ustawa, co przyznała oskarżona w wyjaśnieniach przewiduje zatem przypadek braku zatwierdzenia sprawozdania. Tu dodać można, że tym bardziej nie sposób uznać za sporządzone niepodpisane sprawozdanie przedkładane do zatwierdzenia.

Dlatego Sąd odwoławczy zgodził się ze skarżącym, że oskarżona dopuściła do niesporządzenia sprawozdania finansowego spółki „(...)” sp.

z o.o. z siedzibą w G. za rok obrotowy 2014.

Zauważyć przy tym trzeba, że Sąd I instancji nie dość wnikliwie podszedł do problemu możliwości przypisania oskarżonej odpowiedzialności za występki z art. 79 pkt 4 ustawy przez pryzmat reguł wyłączania wielości ocen. Nie budzi przecież wątpliwości, że w sytuacji niesporządzenia sprawozdania kierownik jednostki nie składa też tego sprawozdania w rejestrze sądowym. Wprawdzie M. B. w głosie do wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 4 września 2013 r., IV Ka 309/13, wypowiedział stanowisko, że „Naruszenie obowiązku złożenia sprawozdania finansowego lub sprawozdania z działalności we właściwym rejestrze sądowym stanowi czyn zabroniony, o którym mowa w art. 79 pkt 4 ustawy

o rachunkowości, w związku z czym traktować go należy odrębnie od przestępstwa wynikającego z art. 77 pkt 2 ustawy o rachunkowości”, niemniej nie przedstawił w tej mierze żadnych argumentów, w zakresie możliwości poddania ocenie wypełnienia znamion tych typów zabronionych działaniem w ramach jednego czynu zabronionego.

Prokurator w apelacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku

i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. W tym zakresie Sąd odwoławczy musiał mieć w polu widzenia treść art. 437 § 2 zd. 2 kpk oraz art. 454 § 1 kpk.

Z pewnością w niniejszej sprawie nie zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza, ani przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Sądu Najwyższego w uchwale

7 sędziów z 20 września 2018 r., sygn. I KZP 10/18, nawiązując do wcześniejszych judykatów podkreślił, że przeszkodę w merytorycznym orzekaniu przez sąd odwoławczy w wypadku reguły *ne peius* określonej w art. 454 § 1 k.p.k. stanowi nie stwierdzone przez ten sąd uchybienie i jego wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia,

a jedynie to, jakiego rodzaju rozstrzygnięcie miałoby zapaść w postępowaniu apelacyjnym. Tylko potrzeba skazania oskarżonego, uniewinnionego w pierwszej instancji albo wobec którego umorzono lub warunkowo umorzono postępowanie karne, daje podstawę wydania wyroku kasatoryjnego (OSNKW 2018/11/73).

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy nie dopatrując się negatywnych przesłanek procesowych z art. 17 § 1 kpk, poddał ocenie przesłanki zastosowania względem oskarżonej środka probacyjnego w postaci warunkowego umorzenia postępowania karnego. W realiach niniejszej sprawy uzasadnionym jest wniosek, że stopień zawinienia oskarżonej i społecznej szkodliwości jej czynu nie jest znaczny. Za tym przemawiają powoływane w wyjaśnieniach okoliczności, a to trudności

w porozumieniu ze współnikiem w celu zatwierdzenia sprawozdania, niska świadomość doniosłości spoczywającego obowiązku, choć nie eliminująca zamiaru i umyślności działania, brak dociekliwości w poznaniu swych zobowiązań. Dlatego przy uwzględnieniu pozytywnej prognozy społeczno- kryminologicznej wyrażającej się w przekonaniu o incydentalnym naruszeniu porządku prawnego i nie powróceniu na drogę przestępstwa, uzasadnionym jest warunkowe umorzenie postępowania wobec oskarżonej na najkrótszy w ustawie przewidziany okres próby 1 roku. Równocześnie Sąd odwoławczy orzekł od oskarżonej obligatoryjnie świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, w wysokości 1000 złotych, które należycie wpłynie na realizację celów postępowania, a przede wszystkim wykaże konieczność postępowania zgodnie z zasadami porządku prawnego.

Zgodnie z ogólną normą art. 627 kpk, do którego odsyła art. 629 kpk, oskarżona winna ponieść koszty procesu, w tym koszty sądowe, na które składają się wydatki z tytułu ryczałtu za doręczenie wezwań w postępowaniu przygotowawczym oraz sądowym przed sądami I i II instancji oraz za kartę karną, a także opłata, ustalona w dolnej granicy 60 złotych.